

“El crim del caixer automàtic de Barcelona crea el relat, no n’és el tema”

Herman Koch (Arnhem, Països Baixos, 1953), escriptor i realitzador de televisió, va publicar l’any passat una novel·la, situada als actuals Països Baixos, inspirada en el cas del crim de la indigent del caixer automàtic de Barcelona, del desembre del 2005. Ha estat un èxit de vendes i ara Amsterdam Llibres l’ha traduïda. Es diu *El sopar*. La versió és de Maria Rosich Andreu.

—Vàreu veure clar des del primer moment que novel·laríeu el cas des del punt de vista dels pares dels autors del crim, i que un d’ells havia de ser el narrador?

—Sí. Com tot llibre o novel·la el fet més important és qui ho explica. És la primera decisió que cal prendre. Hi havia quatre personatges principals, els quatre pares, a banda dels adolescents, i una opció era donar-los veu a tots, però vaig pensar en algú que vol amagar alguna cosa —perquè el cas no és resolt— en l’acció de la novel·la, i vaig optar per un pare, quan descobreix el fet i ignora si els altres tres ho saben.

—Els dos pares són germans. Per crear una tensió, calia que no s’acabessin d’avenir, que el narrador tingués tirria al germà, un polític famós, no?

—És clar.

—Amb dos germans agermanats, el sopar hauria resultat molt avorrit.

—Molt avorrit, sí. Hauria estat una conversa normal, en què s’hauria parlat de cinema i de l’actualitat política. Val a dir que jo no vaig saber que eren germans fins al capítol cinc. Me’n vaig assabentar al mateix moment que el narrador ho comenta, és a dir, al mateix temps que se n’assabenta el lector.

—Per què vàreu decidir que fossin germans?

—Essent germans, els pares dels adolescents que cometen el crim no poden donar la culpa a l’amic del fill, perquè és un nebot. Els pares acostumen a donar la culpa als amics dels seus fills, per disculpar-los. Allò de les males companyies.

—El narrador s’adona que la dona del polític ha plorat, però no en sap el motiu. El sabia l’autor, quan ho escrivia?

—No. Havia pensat, primer, que acabava de dir al marit que tenia una malaltia greu, però la raó és una altra. Deixar en l’aire, una bona estona, aquests misteris, crea una tensió que

JORDI PLAY

Herman Koch, autor de la novel·la *El sopar*, traduïda per Amsterdam Llibres.

és molt eficaç. I és molt important que l’escriptor tampoc no sàpiga la solució fins al moment que també ho descobreixi el lector, perquè així no pot pensar a dirigir-lo cap a una direcció determinada.

—Com al darrer Woody Allen, no hi ha desenllaç. No se sap si el cas serà descobert i jutjat.

—M’agrada això que ha fet Woody Allen perquè així l’espectador pot imaginar-se què passarà.

—Les dues dones queden distants. Hi tenen poc pes. Sembla que hagin estat discriminades per l’autor. No hi ha masclisme, en el fons?

—La dona del polític sí que és només una dona de polític. L’altra és tractada pel marit narrador amb molt de respecte i admiració. En entaular-los vaig inspirar-me en la típica família italiana mafiosa, els Soprano, encara que no són ni italians ni mafiosos, i sí, els mafiosos són masclistes. Només en això us podria donar la raó.

—Queda clar que no voleu culpar els pares d’allò que fan els

fills, que no hi ha una relació de causa a efecte entre la família i el crim.

—Sí, és així. Només passa que el pare narrador se sent més responsable perquè pateix un lleu trastorn mental i tem que el fill l’hagi heretat. Molts brètols són fills de famílies benestants, són adolescents normals, no són caps rapats d’extrema dreta.

—Finalment, el valor de la novel·la resideix no pas en el cas d’un pare enfrontat a un fill amb problemes, sinó en el retrat d’un pare de família i marit enfrontat al món exterior i als seus fantasmes interiors, oi?

—Just. Jo també pensava que el cas seria el tema de la novel·la i després he vist que la cosa més important és el desenvolupament del personatge d’en Paul, el narrador.

—La notícia del crim del caixer va arribar als Països Baixos?

—No. Jo era a Barcelona quan va passar, i ho vaig saber per la premsa i la televisió d’aquí. Em va impressionar pel fet que els adolescents pertanyien a famílies normals i que jo podia ser el seu pare.

Lluís Bonada